

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

KIESRAAD

Datum
3 september 2013

Ons kenmerk
2013-0000445510

Inlichtingen

Onderwerp

Advies inzake het ontwerp wetsvoorstel tot regeling van het kiesrecht van niet-Nederlanders bij de eilandsraadsverkiezingen

Uw kenmerk
2013-0000409058

Blad
1 van 2

Bezoekadres
Herengracht 21
2511 EG 's-Gravenhage
Nederland

Postadres
Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage
Nederland

Internetadres
<http://www.kiesraad.nl>

E-mailadres
kiesraad@kiesraad.nl

1. Inleiding

In uw brief van 11 juli 2013 heeft u de Kiesraad gevraagd om een advies uit te brengen over een conceptwetsvoorstel¹ dat de regelgeving met betrekking tot het kiesrecht van niet-Nederlanders bij eilandsraadsverkiezingen tijdelijk beoogt aan te passen. Hierbij treft u het advies aan.

2. Samenvatting van het advies

Het wetsontwerp bevat het voorstel niet-Nederlanders die vijf jaar woonachtig zijn in het Caribische deel van Nederland actief kiesrecht bij eilandsraadsverkiezingen te verlenen. Het betreft een tijdelijke regeling, die zal gelden tot de leden van de eilandsraden kiesgerechtigd zijn bij Eerste Kamerverkiezingen. De Kiesraad ondersteunt het voorstel, maar geeft u in overweging om parallel hieraan dezelfde groep niet-Nederlanders gedurende de transitieperiode ook het passief kiesrecht toe te kennen. Beide vormen van kiesrecht staan bij alle andere nationale verkiezingen immers ook op één lijn.

3. Onderscheid in actief- en passief kiesrecht

In het voorgelegde conceptwetsvoorstel wordt de op Bonaire, Sint Eustatius en Saba woonachtige niet-Nederlanders voor de eilandsraadsverkiezingen alleen actief kiesrecht toegekend. Het betreft een tijdelijke voorziening, die zal gelden tot het moment dat de leden van de eilandsraden stemrecht hebben bij Eerste Kamerverkiezingen. De grondwetswijziging die daarvoor noodzakelijk is, is op het moment van schrijven van dit advies in eerste lezing aanhangig bij de Eerste Kamer.² Zodra de eilandsraadsleden bij de Eerste Kamerverkiezingen

¹ Conceptwetsvoorstel tot wijziging van de Kieswet en de wet van 3 juli 2013 tot wijziging van de Kieswet houdende maatregelen om het eenvoudiger te maken voor Nederlanders in het buitenland om hun stem uit te brengen, wijziging van de wijze van inlevering van de kandidatenlijsten, aanpassing van de datum van kandidaatstelling en stemming, alsmede regeling van andere onderwerpen, houdende aanpassing van de regeling met betrekking tot het kiesrecht van niet-Nederlanders bij eilandsraadsverkiezingen (Stb. 289).

² Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot het opnemen van een constitutionele basis voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba en het regelen van de betrokkenheid van hun algemeen vertegenwoordigende organen

Datum
3 september 2013

Ons kenmerk
2013-0000445510

Onderdeel
Kiesraad

Blad
2 van 2

kiesgerechtigd zullen zijn, verliezen in het Caribische deel van Nederland woonachtige niet-Nederlanders het kiesrecht voor de eilandsraden weer. In de toelichting geeft u aan hiermee te willen voorkomen dat deze groep kiezers direct of indirect invloed heeft op de samenstelling van de Staten-Generaal.

De Kiesraad geeft u in overweging om gedurende de huidige transitieperiode niet-Nederlanders niet alleen het actief, maar ook het passief kiesrecht toe te kennen voor de eilandsraadsverkiezingen. De Raad verwijst daarbij naar zijn advies van 14 oktober 2011.³ Het actief en passief kiesrecht zijn bij alle overige verkiezingen in Nederland op één lijn met elkaar gesteld. Evenzo bij verkiezingen waaraan niet-Nederlanders ook deel mogen nemen: de gemeenteraadsverkiezingen. Gemeenteraden en eilandsraden kunnen volgens de uitspraak van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba van 10 januari 2011 vooralsnog met elkaar op één lijn worden gesteld.⁴ Het in de transitieperiode ook toekennen van passief kiesrecht aan niet-Nederlanders past in die lijn.

DE KIESRAAD,
voor deze,

H.R.B.M. Kummeling,
voorzitter

M. Bakker,
secretaris-directeur

---

bij de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer (33 131).

³ Advies van de Kiesraad van 14 oktober 2011 inzake wijziging Kieswet 1° tranche, p. 13 (kenmerk: 2011-2000459588).

⁴ Gemeenschappelijk Hof van Justitie 10 januari 2011 ECLI:NL:OGHACMB:2011:BP2929 ro. 2.5.2.